

autism&uni

Οδηγός βέλτιστων πρακτικών για την υποστήριξη φοιτητών και αυτιστικών φοιτητριών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης

ΕΣΟΔΙΟ 3

Βέλτιστες πρακτικές για επαγγελματίες που υποστηρίζουν αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες εντός και εκτός Πανεπιστημίου

Marc Fabri
Penny C.S. Andrews
Heta K. Pukki

1 ΣΤΟΥΣ 100

ανθρώπους βρίσκονται
στο φάσμα του αυτισμού

Πηγή: NHS, Brugha et al. (2012)

Εισαγωγή

Γενικά στοιχεία για τον αυτισμό

Ο αυτισμός είναι μια δια βίου αναπτυξιακή κατάσταση που επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο επικοινωνεί και αλληλεπιδρά με άλλους ανθρώπους και με τον κόσμο γύρω του. Ο αυτισμός εμφανίζεται στο πλαίσιο ενός φάσματος, πράγμα που σημαίνει ότι επηρεάζει διαφορετικούς ανθρώπους με διαφορετικούς τρόπους. Ένα σημαντικό ποσοστό των αυτιστικών ατόμων είναι μέσης ή υψηλής νοητικής ικανότητας και παρουσιάζει ακαδημαϊκή επάρκεια, αν και ορισμένα άτομα έχουν μια αυξημένη δυσκολία στη μάθηση.

Ο αυτισμός μπορεί να οδηγήσει σε τρόπους σκέψης και συμπεριφοράς που φαίνονται αναίτια άκαμπτοι ή επαναλαμβανόμενοι, σε δυσκολίες κατανόησης των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και σε δυσκολίες συγκέντρωσης και επεξεργασίας πληροφοριών.

Από την άλλη πλευρά, πολλά αυτιστικά άτομα έχουν συγκεκριμένα χαρίσματα, όπως η ικανότητα να διατηρούν έντονη εστίαση σε συγκεκριμένα ερεθίσματα, να υιοθετούν αντισυμβατικές οπτικές γωνίες στην επίλυση προβλημάτων ή να εντοπίζουν λάθη που άλλοι μπορεί να παραβλέπουν. Οι δυνατότητες των αυτιστικών ατόμων ως επαγγελματιών σε ορισμένους τομείς αναγνωρίζονται όλο και περισσότερο από τις επιχειρήσεις διεθνώς.

01

Ορολογία

Επιλέξαμε τους όρους «αυτιστικοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες» και «φοιτητές/φοιτήτριες στο φάσμα του αυτισμού». Η ορολογία αυτή βρίσκεται σε πρόσφατη έρευνα (Kenny et al., 2015) που δείχνει ότι οι περισσότεροι/ες αυτιστικοί/ές ενήλικες προτιμούν την παραπάνω ορολογία που αντανάκλα την αυτιστική τους ταυτότητα από ορολογία που εστιάζει στο πρόσωπο που χρησιμοποιείται συχνά από τους επαγγελματίες του αυτισμού (π.χ. «φοιτητές/φοιτήτριες με αυτισμό»). Τα αυτιστικά άτομα που συμμετείχαν στο έργο Autism&Uni προτιμούν, επίσης, αυτούς τους όρους.

Σχετικά με το Autism&Uni (Αυτισμός&Πανεπιστήμιο)

Το Autism&Uni (Αυτισμός&Πανεπιστήμιο) είναι ένα χρηματοδοτούμενο έργο από την Ευρωπαϊκή Ένωση με εταίρους σε πέντε χώρες. Στόχος μας είναι να υποστηρίξουμε μεγαλύτερο αριθμό νέων ενηλίκων στο φάσμα του αυτισμού προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση και να διαχειριστούν επιτυχώς αυτή τη μετάβαση.

Για να μάθουμε για τις ανάγκες και τις προσδοκίες των αυτιστικών φοιτητών/φοιτητριών και για να καθορίσουμε τις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές, πραγματοποιήσαμε έρευνα με ερωτηματολόγιο, μιλήσαμε με φοιτητές και φοιτήτριες για τις εμπειρίες τους, μελετήσαμε τη βιβλιογραφία και χαρτογραφήσαμε τις εκπαιδευτικές παροχές και τη νομοθεσία σχετικά με τα αυτιστικά παιδιά και τους/τις νέους/ες σε όλη την Ευρώπη. Η έρευνα έδειξε ότι υπάρχουν πολλές προκλήσεις για τα αυτιστικά άτομα που θέλουν να εισαχθούν και να επιτύχουν στα Α.Ε.Ι. (Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα).

Προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες

Το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον

- Δυσκολία να αντιληφθούν κοινωνικούς κανόνες στην αλληλεπίδραση με τους/τις καθηγητές/καθηγήτριες και τους/τις συμφοιτητές/συμφοιτήτριες τους.
- Δυσκολία στην ανοχή στον παρασκηνιακό θόρυβο, στο φωτισμό, στο συνωστισμό ή σε άλλα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος.
- Αντιμετώπιση της κοινωνικής απομόνωσης που συχνά συνεπάγεται η διαβίωση σε ένα νέο περιβάλλον.

Έλλειψη κατάλληλης υποστήριξης

- Έλλειψη πρόσβασης σε κατάλληλη υποστήριξη από την αρχή των σπουδών.
- Εστίαση στα «ελλείμματα» του αυτισμού, και όχι στις δυνατότητες των φοιτητών/φοιτητριών με αυτισμό.
- Απουσία εύλογων προσαρμογών, υπηρεσιών ειδικών για τον αυτισμό και προσωπικής υποστήριξης

Μη ρεαλιστικές προσδοκίες από το φοιτητή και την φοιτήτρια

- Πώς είναι πραγματικά οι πανεπιστημιακές σπουδές.
- Το περιεχόμενο του αντικειμένου σπουδών ή του μαθήματος.
- Επιδόσεις στο ίδιο υψηλό επίπεδο με αυτό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Τα ενδιαφέροντα και η αφοσίωση των συμφοιτητών/συμφοιτητριών.

Προκλήσεις σχετικά με την αξιολόγηση (ακόμη και όταν κατέχουν το γνωστικό αντικείμενο)

- Δυσκολία στη σωστή ερμηνεία διφορούμενων & αόριστων εντολών σε ανάθεση εργασιών.
- Έλλειψη κατανόησης του γιατί πρέπει να γίνει κάτι.
- Δυσκολία σχεδιασμού μελέτης και επανάληψης.
- Αβεβαιότητα για το πόσο χρόνο πρέπει να αφιερώσουν σε μία εργασία.

Η μετάβαση στην ενήλικη ζωή απαιτεί μεγαλύτερη προσπάθεια από ό,τι για το μέσο φοιτητή

- Μετακομίζει μακριά από το σπίτι του/της για πρώτη φορά.
- Η διαχείριση του χρόνου και η καθιέρωση μιας ρουτίνας.
- Η μη εξοικείωση με την αποτελεσματική υπεράσπιση του εαυτού.

"ΤΙ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΩ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ; ΔΙΑΓΝΩΣΗ, ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ, ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ."
(πρώην φοιτητής, Ολλανδία)

Προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/τριες

Αναμφισβήτητα πολλά από τα παραπάνω συνιστούν προκλήσεις για κάθε νέο/α φοιτητή/τρια. Οι περισσότεροι/ες μπορούν να προσαρμοστούν αρκετά γρήγορα και να επωφεληθούν από την υποστήριξη των φίλων τους. Ωστόσο, για τους αυτιστικούς φοιτητές και τις αυτιστικές φοιτήτριες οι προκλήσεις αυτές μπορεί να οδηγήσουν γρήγορα σε άγχος, περαιτέρω απομόνωση, κατάθλιψη και τελικά εγκατάλειψη των σπουδών τους.

Αυτό είναι σαφώς μια τεράστια απώλεια για την ευρωπαϊκή κοινωνία και οικονομία, καθώς πολλοί αυτιστικοί φοιτητές και αυτιστικές φοιτήτριες έχουν ιδιαίτερα χαρίσματα, π.χ. ισχυρή αφοσίωση και εστίαση στο αντικείμενο σπουδών που έχουν επιλέξει, προσοχή στη λεπτομέρεια, τήρηση των κανόνων, υψηλό εργασιακό ήθος και τάση για ορθολογική σκέψη.

Χρήση της δωρεάν προσβάσιμης διαδικτυακής εργαλειοθήκης

04

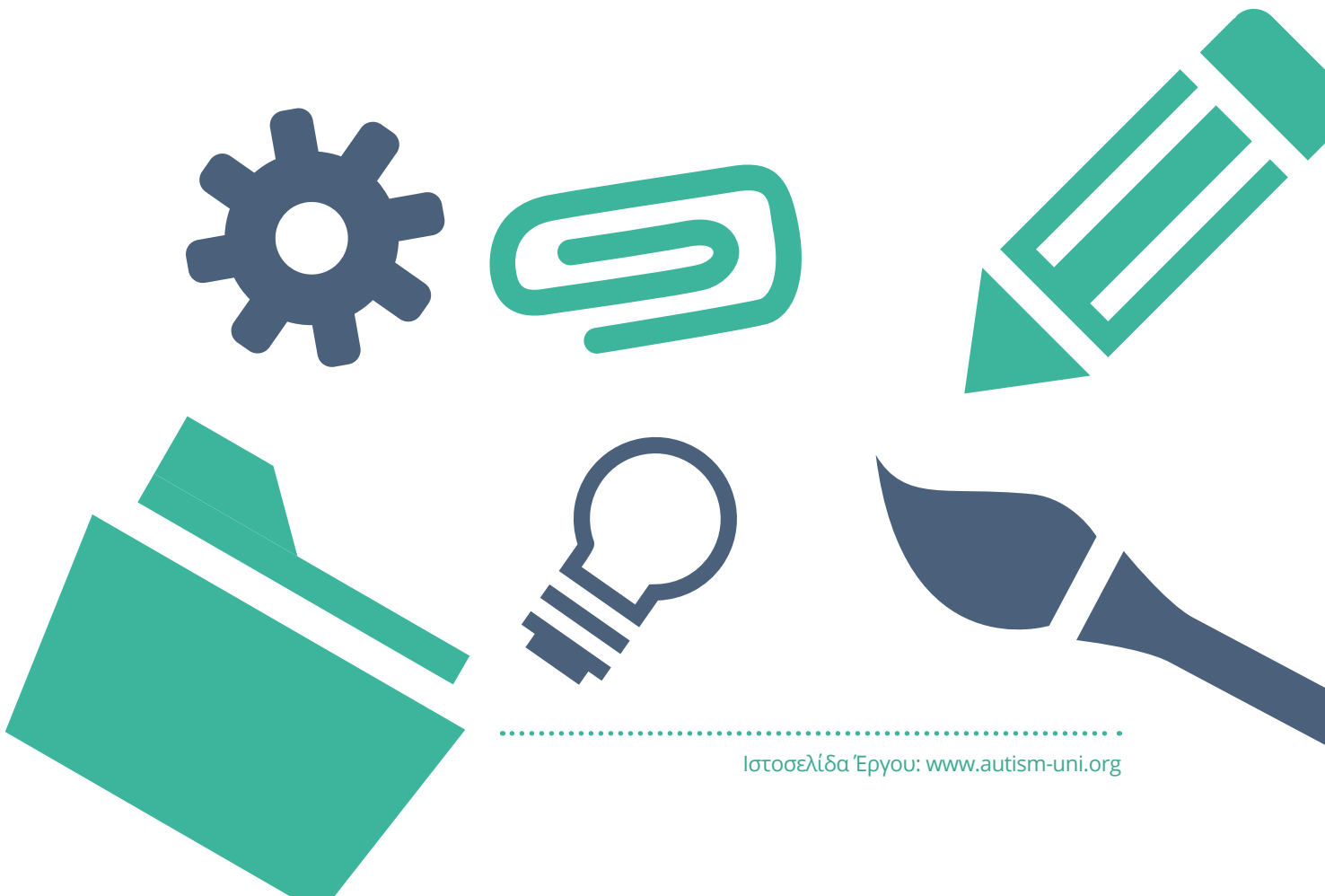
Το έργο Autism&Uni (Αυτισμός&Πανεπιστήμιο) υποστηρίζει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσιμης μεταβατικής περιόδου στο πανεπιστήμιο μέσω μιας ηλεκτρονικής εργαλειοθήκης. Η εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη σε διάφορες γλώσσες και μπορεί να προσαρμοστεί στις συγκεκριμένες ανάγκες, στο περιβάλλον και στη δομή υποστήριξης ενός πανεπιστημίου.

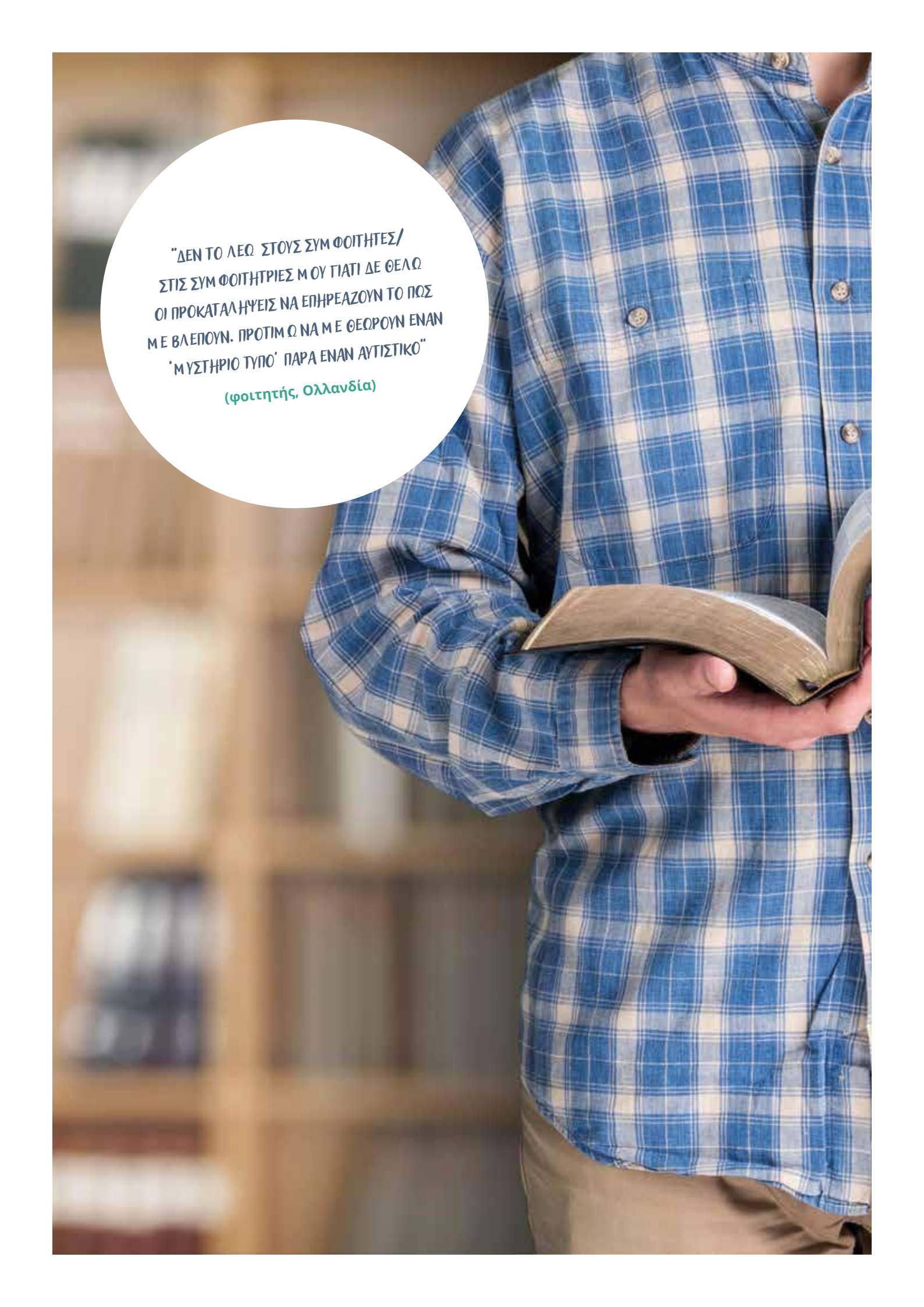
Επισκεφτείτε την αγγλική ιστοσελίδα
<http://www.autism-uni.org/toolkits>
για να μάθετε περισσότερα.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	01
Γενικά στοιχεία για τον αυτισμό	01
Σχετικά με το Autism&Uni (Αυτισμός&Πανεπιστήμιο).....	01
Προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες	03
Σχετικά με τον Οδηγό	07
Βέλτιστες πρακτικές για επαγγελματίες που υποστηρίζουν αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες εντός και εκτός Πανεπιστημίου	11
Το πλαίσιο	11
Γιατί αυτό αποτελεί πρόβλημα;	13
Τι μπορούμε να κάνουμε γι' αυτό;.....	13
Βασικά σημεία	16
Προτάσεις για δράση.....	18
Μελέτες περίπτωσης και χρήσιμοι σύνδεσμοι	23
Ευχαριστίες	26
Βιβλιογραφία	28

“ΔΕΝ ΤΟ ΛΕΩ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΕΣ/
ΣΤΙΣ ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΜΟΥ ΓΙΑΤΙ ΔΕ ΘΕΛΩ
ΟΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΠΩΣ
ΜΕ ΒΛΕΠΟΥΝ. ΠΡΟΤΙΜΩ ΝΑ ΜΕ ΘΕΩΡΟΥΝ ΕΝΑΝ
“ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΥΠΟ” ΠΑΡΑ ΕΝΑΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟ”

(φοιτητής, Ολλανδία)

Σχετικά με τον οδηγό

Αναπτύξαμε αυτόν τον οδηγό με τη βοήθεια αυτιστικών φοιτητών και φοιτητριών, των γονέων τους, πανεπιστημιακών, εκπαιδευτικών, και προσωπικού υποστήριξης του αυτισμού. Ο οδηγός αυτός συνοψίζει τα συμπεράσματά μας, και αναδεικνύει τις βέλτιστες πρακτικές, ιδίως στις χώρες-εταίρους του έργου: Ηνωμένο Βασίλειο, Φινλανδία, Ολλανδία, Πολωνία και Ισπανία. Όλα τα αποσπάσματα προέρχονται από έρευνες και συνεντεύξεις που πραγματοποιήσαμε σε αυτές τις χώρες το 2014.

Ορισμένα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι.) παρέχουν ήδη συνδυασμούς των ακόλουθων υπηρεσιών και προσαρμογών (πρόκειται μόνο για παραδείγματα):

- ▶ σχεδίαση αξιολόγησης και υποστήριξης από πανεπιστημιακές υπηρεσίες για την αναπηρία
- ▶ επιπλέον χρόνος και ξεχωριστή αίθουσα εξέτασης
- ▶ άδεια χρήσης φορητού υπολογιστή για δακτυλογράφηση στη διάρκεια γραπτών εξετάσεων
- ▶ διευκρίνιση διφορούμενων διατυπώσεων από βοηθό στις εξετάσεις και στις εργασίες
- ▶ μειωμένα δίδακτρα
- ▶ ειδικές ρυθμίσεις για τη στέγαση των φοιτητών
- ▶ υποστηρικτικό λογισμικό σε όλους τους υπολογιστές του Πανεπιστημίου ή για ατομική χρήση
- ▶ προσωπική καθοδήγηση
- ▶ αυξημένη συμμετοχή συμβούλων σπουδών, αφιέρωση επιπλέον χρόνου για προγραμματισμό και ενημέρωση σχετικά με τις ανάγκες των φοιτητών/φοιτητριών στους/στις διδάσκοντες/διδάσκουσες
- ▶ ατομικές ή ομαδικές συνεδρίες με συμβούλους σπουδών με εξειδίκευση στον αυτισμό
- ▶ εναλλακτικές ή ειδικές ρυθμίσεις για ομαδική εργασία και προφορικές παρουσιάσεις
- ▶ χάρτες, γραπτές οδηγίες και άλλη υποστήριξη για βοήθεια στην εξεύρεση των χώρων μελέτης
- ▶ διαφάνειες των διαλέξεων εκ των προτέρων
- ▶ άδεια καταγραφής των διαλέξεων
- ▶ καθορισμένες θέσεις, υπολογιστές κ.λπ. στα αμφιθέατρα και στις αίθουσες

Ωστόσο, η γνώση του καλύτερου τρόπου υποστήριξης των αυτιστικών φοιτητών και φοιτητριών δεν είναι ενιαία σε όλη την Ευρώπη και συχνά ποικίλλει στο εσωτερικό μιας χώρας. Υπάρχουν θύλακες βέλτιστων πρακτικών και αυτός ο οδηγός στοχεύει στην ανάδειξη και την προώθησή τους, προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές και ο αριθμός των φοιτητών και φοιτητριών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον οδηγό

Αναγνωρίζουμε ότι «ένα μέγεθος δεν μπορεί να ταιριάζει σε όλους», γι' αυτό δημιουργήσαμε τρεις οδηγούς που απευθύνονται σε συγκεκριμένες ομάδες ατόμων που εμπλέκονται στην υποστήριξη αυτιστικών φοιτητών και φοιτητριών στο πανεπιστήμιο, εκτός της οικογένειας.

ΟΔΗΓΟΣ 1:

Βέλτιστες πρακτικές για τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου

ΟΔΗΓΟΣ 2:

Βέλτιστες πρακτικές για το Διδακτικό Προσωπικό του Πανεπιστημίου

ΟΔΗΓΟΣ 3:

Βέλτιστες πρακτικές για επαγγελματίες που υποστηρίζουν αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες εντός και εκτός Πανεπιστημίου

Αυτός ο οδηγός αφορά στη Διοίκηση του Πανεπιστημίου καθώς και σε φορείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Παρέχει πληροφορίες και στοιχεία που θα σας βοηθήσουν να αναπτύξετε πολιτικές και πρακτικές που θα ωφελήσουν τους αυτιστικούς φοιτητές και τις αυτιστικές φοιτήτριες και θα βελτιώσουν την εμπειρία των φοιτητών/τριών στο Ίδρυμά σας.

Ο παρών οδηγός απευθύνεται στο διδακτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι. Μοιραζόμαστε μαζί σας πρακτικές συμβουλές που βασίζονται σε στοιχεία από την έρευνά μας, για να σας δώσουμε τη δυνατότητα να κάνετε τις πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας σας πιο προσιτές και να σας υποστηρίξουμε να οικοδομήσετε καλύτερες σχέσεις με τους αυτιστικούς φοιτητές και τις αυτιστικές φοιτήτριες του Ιδρύματός σας.

Αυτός ο οδηγός απευθύνεται σε ειδικούς που υποστηρίζουν άμεσα τους αυτιστικούς φοιτητές και τις αυτιστικές φοιτήτριες. Αφορά μέλη μιας ομάδας υποστήριξης ατόμων με αναπηρία σε ένα Α.Ε.Ι. ή σε έναν ανεξάρτητο οργανισμό που παρέχει υπηρεσίες σε Α.Ε.Ι. Μοιραζόμαστε γνώσεις από την έρευνά μας και βέλτιστες πρακτικές σε όλη την Ευρώπη που θα σας βοηθήσουν να βελτιώσετε τις εμπειρίες των φοιτητών/τριών και την εμπλοκή τους στις παρεχόμενες πληροφορίες και υπηρεσίες σας και να αναπτύξετε την τεχνογνωσία σας.

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον οδηγό

Κάθε οδηγός επικεντρώνεται σε πληροφορίες, προτάσεις, και ιδέες για θετικές αλλαγές και βέλτιστες πρακτικές που μπορείτε να μοιραστείτε με τους/τις συναδέλφους σας, καθώς και "Σε προτάσεις για δράση" - που μπορείτε να αναλάβετε άμεσα και χωρίς τη βοήθεια άλλων.

Ορισμένα από τα παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών ενδέχεται να μην είναι άμεσα εφαρμόσιμα στη χώρα ή στον οργανισμό σας. Εάν συμβαίνει αυτό, έχετε τη δυνατότητα να ακολουθήσετε μια βασική αρχή στις επαγγελματικές πρακτικές που εφαρμόζετε.

Οι αυτιστικοί φοιτητές και αυτιστικές φοιτήτριες που λαμβάνουν έγκαιρα κατάλληλη υποστήριξη, επιτυγχάνουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι δεξιότητες και οι γνώσεις τους αναγνωρίζονται και οι ίδιοι/ίδιες αποκτούν πρόσβαση σε διαλέξεις και βιβλιοθήκες διεθνώς, για να υποστηρίξουν τα ειδικά τους ενδιαφέροντα, καθώς και σε άλλες ευκαιρίες που τους/τις επιτρέπουν να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν. Ακολουθώντας αυτόν τον οδηγό, θα μπορέσετε να βοηθήσετε τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να αξιοποιήσουν στο έπακρο τον χρόνο σπουδών και ζωής τους στο πανεπιστήμιο.

Εάν επιθυμείτε να αποκτήσετε έναν από τους αγγλικούς οδηγούς αυτής της Σειράς, επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση www.autism-uni.org/bestpractice

"ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΕ ΚΟΡΟΪΔΕΥΑΝ ΟΙ
ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΜΟΥ. ΑΥΤΟ ΔΕΝ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ
ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, ΟΠΟΥ ΟΙ ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΕΣ/
ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΜΟΥ ΜΕ ΣΕΒΟΝΤΑΙ."
(φοιτητής, Ισπανία)

“Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις είναι η αξιολόγηση της ικανότητας ενός φοιτητή/μιας φοιτήτριας όταν οι ακαδημαϊκές επιδόσεις είναι χαμηλές και απουσιάζει η δυνατότητα διαχείρισης της καθημερινής ζωής. Επίσης, είναι δύσκολο να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες και οι συγκρούσεις στις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των φοιτητών/τριών και του προσωπικού.”

(ακαδημαϊκός σύμβουλος, Φιλανδία)

“Ακόμα νιώθω να ντρέπομαι όταν μιλάω για τις αδυναμίες μου στους άλλους γιατί πιστεύω ότι δεν ταιριάζω με το στερεοτυπικό πρότυπο της αυτιστικής γυναίκας. Αποκαλύπτω προσωπικές πληροφορίες στους φίλους μου/στις φίλες μου και στους εργοδότες”

(πρώην φοιτήτρια, Ηνωμένο Βασίλειο)

Βέλτιστες πρακτικές για επαγγελματίες που υποστηρίζουν αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες εντός και εκτός Πανεπιστημίου

Το πλαίσιο

Διάγνωση και κοινοποίηση

Πολλοί αυτιστικοί φοιτητές και πολλές αυτιστικές φοιτήτριες δεν αποκαλύπτουν την κατάστασή τους σε κανέναν για πολλούς διαφορετικούς λόγους, μεταξύ αυτών για να μη προσδιορίζονται ως ανάπηροι, επειδή πιστεύουν ότι δεν δικαιούνται υποστήριξη ή γιατί θέλουν να μη διαφέρουν από τους συμφοιτητές και τις συμφοιτήτριές τους. Ένας μεγάλος αριθμός αυτιστικών φοιτητών/τριών δεν έχουν λάβει διάγνωση πριν την είσοδό τους στο πανεπιστήμιο, ιδιαίτερα γυναίκες και άτομα που δεν εναρμονίζονται με το φύλο τους.

11

“ΔΕΝ ΤΟ ΛΕΩ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΕΣ
ΜΟΥ/ΣΤΙΣ ΣΥΜΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΜΟΥ ΓΙΑΤΙ ΔΕ
ΘΕΛΩ ΟΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ
ΤΟ ΠΩΣ ΜΕ ΒΛΕΠΟΥΝ. ΠΡΟΤΙΜΩ ΝΑ ΜΕ
ΘΕΩΡΟΥΝ ΕΝΑΝ ‘ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΥΠΟ’ ΠΑΡΑ ΕΝΑΝ
ΑΥΤΙΣΤΙΚΟ”

(φοιτητής, Ολλανδία)

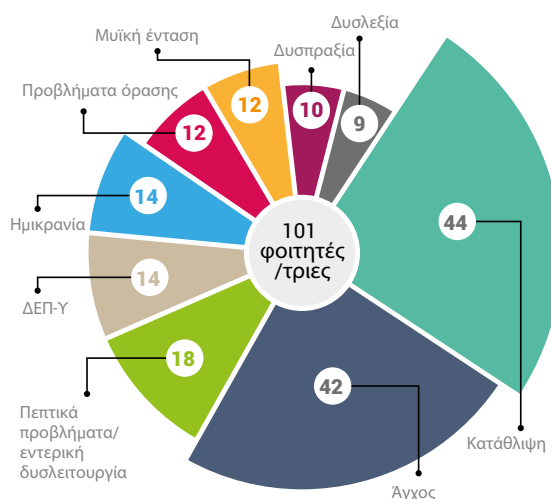
Πέρα από τα στερεότυπα

Οι συμμετέχοντες/ουσες στην πιλοτική δράση του Autism&Uni (Αυτισμός & Πανεπιστήμιο) εξέφρασαν την ανησυχία τους ότι δεν ταιριάζουν με τα τυπικά χαρακτηριστικά που περιμένουν οι άλλοι άνθρωποι από ένα αυτιστικό άτομο, για παράδειγμα ήταν γυναίκες, είχαν ευφράδεια λόγου, δεν φαίνονταν πάντα να δυσκολεύονται, αυτοπροσδιορίζονταν ως λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι ή τρανσέξουαλ.

Το ζήτημα αυτό αντανακλάται στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται μερικές φορές οι εν λόγω φοιτητές και φοιτήτριες, που δεν ανταποκρίνονται στο στερεότυπο αυτό, από το ακαδημαϊκό προσωπικό και τους/τις συμφοιτητές/τριες τους, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο ο αυτισμός παρουσιάζεται στη σχετική βιβλιογραφία.

Η βιβλιογραφία που περιγράφει τους/τις αυτιστικούς/ές φοιτητές/φοιτήτριες συχνά υποστηρίζει ότι ο αυτισμός και οι πιθανές μαθησιακές δυσκολίες και ψυχικές διαταραχές που συνδέονται με αυτόν είναι οι μόνοι ή οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν την επιτυχία τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες μπορεί να βιώνουν πολλαπλές συνθήκες που επηρεάζουν την πανεπιστημιακή τους εμπειρία.

Πολλοί/ές αυτιστικοί/ές φοιτητές/τριες επιτυγχάνουν υψηλές επιδόσεις με την κατάλληλη υποστήριξη και δεν είναι μοναχικοί τύποι χωρίς φίλους/ες. Μάλιστα, οι συμμετέχοντες/ουσες φοιτητές/τριες στην έρευνά μας δήλωσαν ότι δεν επιθυμούν να επιβραβεύονται μόνο για τις καλές τους επιδόσεις στα μαθήματα, ούτε για τους φίλους/τις φίλες που αποκτούν, ούτε θέλουν να συγκρίνονται θετικά ή αρνητικά με άλλους/ες αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες, καθώς έχουν τις δικές τους μοναδικές προσωπικότητες.

Συχνότητα άλλων διαταραχών των αυτιστικών φοιτητών/τριών. Κάθε άτομο μπορούσε να δηλώσει περισσότερες από μια συνθήκες συννοσηρότητας

Ακαδημαϊκή έναντι κοινωνικής υποστήριξης

Οι φοιτητές/τριες και οι οικογένειές τους ανέφεραν πως η κοινωνική υποστήριξη ήταν αποκομμένη από την ακαδημαϊκή υποστήριξη. Μερικοί/ές αυτιστικοί/ές φοιτητές/τριες λάμβαναν υποστήριξη από το Πανεπιστήμιο για τις απαιτήσεις των μαθημάτων, αλλά αυτό δεν τους/τις βοηθούσε σε προκλήσεις που δεν σχετίζονταν άμεσα με την μάθηση. Αντιστοίχως, μερικοί/ές αυτιστικοί/ές φοιτητές/τριες λάμβαναν καθοδήγηση σε θέματα γύρω από τον αυτισμό, αλλά οι άνθρωποι που παρείχαν την υποστήριξη δεν κατανοούσαν τη φύση της ακαδημαϊκής τους εργασίας ή πώς λειτουργεί το Τμήμα τους στο Πανεπιστήμιο, ιδιαίτερα, αν ο/η φοιτητής/τρια ήταν μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια χωρίς βασικά προβλήματα με τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις (όπως ορθογραφία, στίξη, γραμματική και συντακτικό).

Γιατί αυτό αποτελεί πρόβλημα;

Οι σύμβουλοι πρέπει να βλέπουν πέρα από την κοινωνική και οικονομική υποστήριξη για να μπορέσουν να αντιληφθούν ολόκληρη την πανεπιστημιακή εμπειρία. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι οι ειδικοί σε θέματα αυτισμού, ακόμη και αν παρέχονται από το Πανεπιστήμιο, συχνά δεν κατανοούν πλήρως το ισχύον πλαίσιο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, και έχουν ελάχιστη γνώση του προγράμματος σπουδών, του γνωστικού αντικειμένου ή του Ιδρύματος.

Ενώ η γενική υποστήριξη, όπως οι ηχογραφημένες διαλέξεις, η εκ των προτέρων παροχή διαφανειών από τους/τις καθηγητές/τριες κ.λπ. πιστεύαμε ότι ήταν κοινή πρακτική και ωφελούσε όλους/ες, στην έρευνά μας φάνηκε ότι συχνά η παρεχόμενη υποστήριξη, ήταν κάθε άλλο παρά εξατομικευμένη.

Τα βοηθητικά λογισμικά, οι σημειώσεις, τα πρόσθετα μαθήματα, ο επιπλέον χρόνος στις εξετάσεις δεν ταιριάζουν πάντα σε όλες τις ανάγκες και οι φοιτητές/τριες μπορεί να αποδεχτούν τις προσφερόμενες παροχές, ενώ φοβούνται ότι δεν θα λάβουν τίποτα εάν τις απορρίψουν.

Τι μπορούμε να κάνουμε για αυτό;

Οι ανάγκες των αυτιστικών φοιτητών/ριών θα πρέπει να αξιολογούνται προσεκτικά. Είναι καλή πρακτική να εμπλέκονται ειδικοί επαγγελματίες και φορείς στην αξιολόγηση. Ωστόσο, κατά την αξιολόγηση των αναγκών, πολύ συχνά η εστίαση επικεντρώνεται στις δυσκολίες που μπορεί να έχει ο/η φοιτητής/τρια.

Ο σκοπός της αξιολόγησης του/της φοιτητή/τριας πρέπει να είναι ευρύς, να αποτελεί 'ευκαιρία' που επιτρέπει στον φοιτητή και τη φοιτήτρια να καλλιεργήσει τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά του/της και να βασιστεί

σε μηχανισμούς που του/της επιτρέπουν να αυξήσει την αυτοπεποίθησή του/της και να αξιοποιήσει στο έπακρο την πανεπιστημιακή εμπειρία. Η διαδικασία της αξιολόγησης, επίσης, προσφέρει τη δυνατότητα στους/στις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες να επιτύχουν καλύτερες επιδόσεις και ίσως να συνεχίσουν τις σπουδές τους, να μοιραστούν τις φιλοδοξίες τους και να βεβαιωθούν ότι κάθε υποστήριξη που λαμβάνουν είναι κατάλληλη, στοχεύει στην αντιμετώπιση των δυσκολιών και ανταποκρίνεται στις φιλοδοξίες τους.

Μία καλή πρακτική είναι η διαρκής παρακολούθηση και η επαναξιολόγηση των αναγκών των αυτιστικών φοιτητών/τριών. Οι καταστάσεις διαρκώς αλλάζουν και ορισμένοι/ες φοιτητές/τριες χρειάζονται πρόσθετη υποστήριξη σε μεταγενέστερα στάδια των σπουδών τους (π.χ. όταν προσπαθούν να εκπονήσουν την πτυχιακή τους εργασία).

Είναι επίσης καλή πρακτική η ύπαρξη κέντρων αξιολόγησης τα οποία μπορούν να προτείνουν κοινές πρακτικές αξιολόγησης και να διασφαλίσουν ένα επίπεδο εξειδίκευσης στον αυτισμό. Η κοινή πολιτική είναι βασική πτυχή των υπηρεσιών αξιολόγησης, εάν οποιαδήποτε χώρα ή πανεπιστήμιο θέλει να προσφέρει υποστήριξη σε όλους/ες και όχι μόνο σε κάποιους/ες.

Η παροχή πληροφοριών και υπηρεσιών σε μη νευροτυπικούς/ες φοιτητές/τριες συχνά ενέχει τον κίνδυνο της οριζόντιας αντιμετώπισης όλων (φοιτητές/τριες με σωματικές αναπηρίες, με δυσλεξία, αλλοδαποί, ΛΟΑΤΚ, μερικής απασχόλησης, εξ αποστάσεως φοιτητές/τριες, με χαμηλό εισόδημα κ.λπ.) ανεξάρτητα από τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Είναι σημαντικό οι ιστότοποι, τα έντυπα φυλλάδια και άλλο υλικό να αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία σε όλες αυτές τις ομάδες ώστε οι φοιτητές/τριες να βρουν, να αποκτήσουν πρόσβαση και να πάρουν κατάλληλες πληροφορίες για τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Η σημασία της έγκαιρης υποστήριξης

Οι έρευνες του Autism&Uni (Αυτισμός & Πανεπιστήμιο) συμπεριλάμβαναν φοιτητές/τριες που είχαν εγκαταλείψει τις σπουδές τους και άλλους/ες που είχαν ολοκληρώσει επιτυχώς τα μαθήματά τους. Η έγκαιρη υποστήριξη ή η έλλειψή της ήταν βασικός παράγοντας για τη συνέχιση των σπουδών.

Συχνά οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/τριες δεν έχουν καμία προκαθορισμένη υποστήριξη στην αρχή των σπουδών τους. Ακόμα και όταν υπάρχει διαθέσιμη υποστήριξη από το Ίδρυμά τους, άλλους οργανισμούς, την τοπική περιφέρεια ή την κυβέρνηση και μπορούν να αποδείξουν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις, μπορεί να μην έχουν καμία βοήθεια προκειμένου να υποβάλουν σχετικό αίτημα ούτε να γνωρίζουν ότι μπορούν να λάβουν υποστήριξη.

Είναι καλή πρακτική να ενθαρρύνετε τους φοιτητές/τις φοιτήτριες να υποβάλουν αίτημα για υποστήριξη πολύ πριν από την άφιξή τους στο πανεπιστήμιο και, στη συνέχεια, να συμφωνήσετε και να θέσετε σε εφαρμογή αυτήν την υποστήριξη από τη στιγμή που ο φοιτητής/η φοιτήτρια ξεκινά τις σπουδές του/της.

Οι υπηρεσίες υποστήριξης θα πρέπει να ανακοινώνονται ευρέως και επαναλαμβανόμενα, εξηγώντας τι είναι διαθέσιμο και ποιος/α μπορεί να υποβάλει αίτημα. Οι σύμβουλοι των φοιτητών/ριών με αναπηρία μπορούν να βοηθήσουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τα αιτήματά τους για υποστήριξη. Είναι απαραίτητο όμως οι φοιτητές/τριες να γνωρίζουν ότι υπάρχουν αυτοί οι σύμβουλοι και ότι οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα να λάβουν υποστήριξη.

Είναι πολύ σημαντικό να ξεκινήσει μια πρακτική υποστήριξης, ιδιαίτερα, στα ΑΕΙ που δεν προσφέρουν υπηρεσίες αξιολόγησης. Είναι σημαντικό τα δικαιολογητικά του φοιτητή/της φοιτήτριας να ελέγχονται ως προς την ορθότητά τους ώστε να μην υπάρξουν καθυστερήσεις καθώς οι υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης συχνά καθυστερούν να παράσχουν αξιολόγηση. Κάποιες από τις καθυστερήσεις στην παροχή υποστήριξης μπορεί, επίσης, να οφείλονται στο γεγονός ότι οι αρμόδιοι φορείς είναι πολύ απασχολημένοι στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους.

Τα παρακάτω δεδομένα δείχνουν πόσοι/ες φοιτητές/τριες δέχονται βοήθεια μετά το τέλος του πρώτου εξαμήνου των σπουδών τους.

Στην διάρκεια των σπουδών σας δεχτήκατε υποστήριξη για τον αυτισμό;

Όσοι/όσες λάβατε υποστήριξη, πότε αυτή τέθηκε σε εφαρμογή;

Πριν ξεκινήσω τη φοίτηση

Την πρώτη εβδομάδα της φοίτησης

Τον πρώτο μήνα της φοίτησης

Πριν από το τέλος του πρώτου εξαμήνου

Αργότερα από το πρώτο εξάμηνο

Στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ολλανδία, οι φοιτητές/τριες μπορούν να υποβάλουν αίτημα για υποστήριξη όταν αποφασίσουν για το πανεπιστήμιο και το πρόγραμμα σπουδών που θα ακολουθήσουν - ακόμη και αν η επιλογή του πανεπιστημίου τους αλλάξει αργότερα. Στο φινλανδικό και το πολωνικό σύστημα, οι φοιτητές/τριες πρέπει να αρχίσουν να μιλούν με έναν διαμεσολαβητή φοιτητών/ριών με αναπηρία ή με έναν συντονιστή προσβασιμότητας περίπου από τη στιγμή που κάνουν αίτηση για εισαγωγή στο πανεπιστήμιο, να μάθουν για τις φοιτητικές υπηρεσίες και να υποβάλουν επίσημες αιτήσεις για κατάλληλες προσαρμογές. Ταυτόχρονα θα πρέπει να απευθύνονται στις κρατικές ή τοπικές αρχές για υπηρεσίες και παροχές.

Έγκαιρη έναρξη

Πολλά ευρωπαϊκά πανεπιστήμια ενθαρρύνουν νέους/ες φοιτητές/τριες από την αλλοδαπή να φτάσουν μια εβδομάδα περίπου πριν από τους υπόλοιπους νέους φοιτητές/τις υπόλοιπες νέες φοιτήτριες για να μπορέσουν να εξοικειωθούν καλύτερα με την πανεπιστημιούπολη και την πόλη των σπουδών τους. Ορισμένα πανεπιστήμια, όπως το πανεπιστήμιο του Σέφιλντ (Ηνωμένο Βασίλειο), ενθαρρύνουν τους αυτιστικούς φοιτητές και τις αυτιστικές φοιτήτριες που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους να έρθουν στο πανεπιστήμιο ταυτόχρονα με τους/τις φοιτητές/τριες από την αλλοδαπή, ώστε να μπορούν να εγκατασταθούν πριν φτάσουν οι άλλοι/ές φοιτητές/τριες. Αυτή φαίνεται να είναι μια καλή προσέγγιση «σταδιακής» εισόδου στο πανεπιστημιακό περιβάλλον.

Γενικά οι φοιτητές/τριες που παρακολουθούν προγράμματα στο Πανεπιστήμιο φαίνεται να απολαμβάνουν τις σπουδές τους. Ωστόσο, η έρευνά μας διαπίστωσε ότι οι αυτιστικοί φοιτητές και οι αυτιστικές φοιτήτριες δεν βελτιώθηκαν σε κάποιους τομείς στους οποίους αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όπως οι δεξιότητες καθημερινής ζωής (τα προγράμματα δεν ενέπλεκαν τους/τις δυνητικούς/ές συγκατοίκους τους όταν μένουν σε εστίες), η κοινωνική συναναστροφή με συμφοιτητές/τριες και η προσαρμογή στο χώρο του Πανεπιστημίου. Τα προγράμματα περιλαμβάνουν μόνο έναν πολύ μικρό αριθμό αυτιστικών φοιτητών/ριών, ενώ η πρόωρη είσοδος, ιδιαίτερα εάν προσφέρεται σε ΟΛΟΥΣ είναι πολύ χρήσιμη.

Δείτε επίσης τις πληροφορίες μας για τον Καθολικό Σχεδιασμό Μάθησης (ΚΣΜ) στη σελίδα 21.

«ΜΟΥ ΠΗΡΕ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ ΚΑΙΡΟ
ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΩ ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΝΑ ΠΑΩ
ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΟΥ, ΑΛΛΑ ΤΟΤΕ ΗΤΑΝ
ΠΟΛΥ ΑΡΤΑ, ΕΙΧΑ ΑΠΟΤΟΗΤΕΥΤΕΙ ΚΑΙ ΔΕΝ Μ ΠΟΡΟΥΣΑ
ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΩ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ, ΚΑΘΩΣ ΔΕΝ
Μ ΠΟΡΟΥΣΑ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΩ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΔΕΝ
ΗΜ ΟΥΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜ ΕΝΟΣ.»

(πρώην φοιτητής, Ην.
Βασίλειο)

Καθοδήγηση ομοτίμων

Το Πανεπιστήμιο de Las Palmas de Gran Canaria (Ισπανία) εφαρμόζει ένα πρόγραμμα καθοδήγησης ομοτίμων για αυτιστικούς/ες φοιτητές/τριες μηχανολογίας (Tobajas et al., 2014). Σε κάθε φοιτητή/ρια παρέχονται δύο ομότιμοι/ες καθοδηγητές/ριες στο Τμήμα τους που βοηθούν στην μετάβαση και προσαρμογή στο Πανεπιστήμιο ή/και καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Παρέχεται εβδομαδιαία υποστήριξη. Το πρόγραμμα λειτουργεί με επιτυχία τα τελευταία 10 χρόνια και προσφέρει επιμόρφωση σε θέματα συνεκπαίδευσης και ατομικής υποστήριξης στο ακαδημαϊκό προσωπικό. Οι καθοδηγητές/ριες είναι φοιτητές/τριες με υψηλά κίνητρα, οι οποίοι/ες έχουν εκφράσει ενδιαφέρον να βοηθήσουν συμφοιτητές/τριες τους στο φάσμα του αυτισμού και παρακολουθούν τακτικά εξατομικευμένες συναντήσεις ή ομαδική ενημέρωση.

Η συνέχιση των σπουδών και η ακαδημαϊκή επίδοση βελτιώθηκαν στα άτομα που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, το οποίο βαθμολόγησαν θετικά. Σχέδια καθοδήγησης από ομοτίμους υπάρχουν και σε άλλα πανεπιστήμια, αλλά το πρόγραμμα Las Palmas είναι ενδιαφέρον επειδή συνδέεται με την ομάδα συνομηλίκων και το αντικείμενο σπουδών και καταργεί τη διάκριση μεταξύ ακαδημαϊκής και κοινωνικής κατανόησης που υπάρχει σε άλλες μορφές υποστήριξης.

Βασικά σημεία (βέλτιση πρακτική για χρήση και διάχυση)

Τα παρακάτω επικεντρώνονται σε στρατηγικές στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση που απαιτούν υποστήριξη στην διαχείρισή τους.

- ▶ Ενθαρρύνετε τους/τις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες να υποβάλουν αίτηση για υποστήριξη και κανονίστε μια αξιολόγηση όσο το δυνατόν νωρίτερα. Να επικοινωνείτε ενεργά στους/στις φοιτητές/τριες τη διαθέσιμη υποστήριξη.
- ▶ Βεβαιωθείτε ότι η αξιολόγηση καλύπτει τόσο τις δυσκολίες όσο και τις δυνατότητες του αυτισμού. Αν η αξιολόγηση έχει γίνει από εξωτερικό φορέα ή από ιατρικό προσωπικό μόνο, σκεφτείτε να γίνει συμπληρωματική εκπαιδευτική αξιολόγηση:
 - ▶ Αξιολογήστε δυσκολίες, προκλήσεις, καθώς και την ανάγκη για υπηρεσίες ή τεχνολογικές παρεμβάσεις που χρειάζονται για την αντιμετώπισή τους
 - ▶ Ενθαρρύνετε τους/τις φοιτητές/τριες να κατανοήσουν τις θετικές πλευρές του αυτισμού τους (που είναι ξεχωριστές για τον/ην καθένα/μία) στην ακαδημαϊκή τους ζωή, και όχι μόνο, καθώς και τις δυνατότητές τους
- ▶ Αξιολογήστε ατομικές στρατηγικές αντιμετώπισης των δυσκολιών, δυνατότητες και ενδιαφέροντα.
- ▶ Βεβαιωθείτε ότι οι υποστηρικτικές πρακτικές περιλαμβάνουν συμβούλους σπουδών, φίλους/ες, βοηθούς σημειώσεων και είναι σταθερές και προβλέψιμες, δηλαδή το ίδιο άτομο την ίδια στιγμή στο ίδιο μέρος. Αυτό θα μειώσει το άγχος του/της φοιτητή/τριας.
- ▶ Κατά την αξιολόγηση των αναγκών των φοιτητών/τριών ή τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις υπηρεσίες υποστήριξης, εξετάστε την πιθανή αλληλεπικάλυψη μεταξύ Πανεπιστημίου και εξωτερικού φορέα, καθώς και την πιθανότητα τομέων που δεν καλύπτονται από κανέναν οργανισμό.
- ▶ Όταν συντάσσετε επίσημες εκθέσεις για να προτείνετε προσαρμογές και υπηρεσίες, παρέχετε την ευκαιρία να επανεκτιμήσετε την κατάσταση σε περίπτωση που οι προτεινόμενες παρεμβάσεις δεν είναι διαθέσιμες ή αποδειχθεί ότι δεν λειτουργούν όπως αναμένεται.
- ▶ Αναπτύξτε πρακτικές για την τακτική επανεξέταση των απαιτήσεων υποστήριξης, συλλέγοντας στοιχεία. Συμπεριλάβετε πληροφορίες από φοιτητές/τριες, καθηγητές/τριες, υποστηρικτικό προσωπικό ακόμα και γονείς, καθώς το άγχος στο πανεπιστήμιο μπορεί να μην εκφράζεται στο πανεπιστήμιο αλλά στο σπίτι.
- ▶ Βεβαιωθείτε ότι οι φοιτητές/τριες γνωρίζουν ότι δεν χρειάζεται απλώς να εργαστούν με το προσωπικό υποστήριξης που τους έχει διατεθεί και ότι οι διαπροσωπικές σχέσεις δεν λειτουργούν πάντα, ακόμη και σε επαγγελματικό επίπεδο.
- ▶ Ενθαρρύνετε τους/τις φοιτητές/τριες να συνεργαστούν μαζί σας για να συγκεντρώσουν πληροφορίες που μπορούν να μεταφερθούν στους/στις καθηγητές/ριές τους. Καθιστώντας αυτές τις πληροφορίες συγκεκριμένες για αυτούς/ές και σχετικές με τις σπουδές τους.
- ▶ Αν αντιληφθείτε ότι οι παροχές για έναν/μία φοιτητή/ρια διαμοιράζονται μεταξύ πολλών υπηρεσιών κάνοντας δύσκολη τη διαχείριση, βεβαιωθείτε πως υπάρχει ένα άτομο ή ένας οργανισμός υπεύθυνος για τον συνολικό συντονισμό και ενημερώστε τους εμπλεκόμενους.

Αν εργάζεστε εντός του Πανεπιστημίου:

- ▶ Υποστηρίξτε την υιοθέτηση προσιτών και ενιαίων πρακτικών αξιολόγησης στο Πανεπιστήμιο προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των φοιτητών/ριών.
- ▶ Χρησιμοποιήστε την εμπειρία σας με τους αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες ως προς τις ανάγκες και τις προτιμήσεις τους για την βελτίωση της γενικής προσβασιμότητας στο Πανεπιστήμιο:
 - ▶ δημιουργήστε πληροφοριακό υλικό που μπορεί να σταλεί σε νεοεισερχόμενους/ες φοιτητές/τριες και θα αναφέρεται στη διαδικασία υποβολής αίτησης και υποδοχής
 - ▶ δημιουργήστε πληροφορίες με εικόνες και κείμενο, οδηγίες για τα πανεπιστημιακά κτίρια και προσπαθήστε αυτό να γίνει γενική πρακτική
 - ▶ διαπραγματευτείτε με τη διοίκηση και τις σχολές για τον εντοπισμό και την επισήμανση των ήσυχων χώρων στα κτίρια και στην πανεπιστημιούπολη
 - ▶ προτείνετε αυτοί οι τύποι δράσης να ενσωματωθούν στην επίσημη πολιτική του Ιδρύματος
- ▶ Δημιουργήστε ένα ξεχωριστό δίκτυο προσωπικού για την υποστήριξη αυτιστικών φοιτητών/τριών που θα λειτουργεί πέρα από τις ομάδες ή τα γραφεία αναπηρίας και φοιτητικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβάνοντας όσο το δυνατόν περισσότερες ομάδες και Τμήματα για την παροχή κοινής υποστήριξης που θα είναι έγκαιρη και προληπτική.

Αν εργάζεστε εκτός του Πανεπιστημίου:

- ▶ Αναπτύξτε καλές σχέσεις με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, για παράδειγμα μέσα από τη διοργάνωση τακτικών συναντήσεων με το προσωπικό των Πανεπιστημίων. Αν το προσωπικό των Πανεπιστημίων δεν είναι διαθέσιμο, βεβαιωθείτε ότι λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με αποφάσεις που επηρεάζουν τους/τις φοιτητές/τριες τους με αυτισμό.
- ▶ Προσφέρετε συνεχιζόμενη εκπαίδευση για ευαισθητοποίηση και βελτίωση δεξιοτήτων του ακαδημαϊκού και διδακτικού προσωπικού.
- ▶ Λειτουργήστε ως ανεξάρτητος συνήγορος για τους/τις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες όταν φαίνεται να υπάρχει έλλειψη υποστήριξης μέσα στο ίδιο το Πανεπιστήμιο.

«ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΥΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ, ΕΤΣΙ ΩΣΤΕ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ».

(φοιτητής, Ολλανδία)

Προτάσεις για δράση (τι μπορείς να κάνεις άμεσα)

Να εμπλέκετε τους/τις φοιτητές/τριες σε όλες τις συζητήσεις και αποφάσεις που αφορούν τις σπουδές τους. Η επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες δεν αποτελεί απλά μια καλή πρακτική αλλά είναι υποχρεωτική.

Να ενθαρρύνετε την ενεργό συνεργασία με το ακαδημαϊκό προσωπικό προκειμένου να ενισχυθεί η αντίληψη ότι όσο καλύτερα μαθαίνουμε να συνεργαζόμαστε με τους/τις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες τόσο βελτιώνονται οι ευκαρίες και εμπειρίες μάθησης για όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες.

18

Να ελέγχετε διαρκώς την ποιότητα της υποστήριξης και των υπηρεσιών που προσφέρονται στους/στις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες, και να τα συγκρίνετε με τις βέλτιστες πρακτικές που υιοθετούνται από άλλα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Να αναθεωρείτε συχνά λαμβάνοντας υπόψη την άποψη των φοιτητών/ριών και των νέων αποφοίτων καθώς και αυτών που δεν λαμβάνουν πλέον υποστήριξη.

Ενθαρρύνετε τους/τις φοιτητές/τριες να αξιολογούν τακτικά την υποστήριξη που λαμβάνουν και εξηγείστε τους ότι δεν πρόκειται να μείνουν χωρίς υποστήριξη αν είναι ειλικρινείς και αυστηροί στην κριτική τους.

Αν ένας φοιτητής ή μία φοιτήτρια δεν ανανεώσει την αίτηση για παροχή υποστήριξης κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της, ελέγξτε τους πιθανούς λόγους που οδήγησαν σε αυτή τη διακοπή.

Ξεκινήστε τη συλλογή στοιχείων για τον αριθμό των αυτιστικών φοιτητών/τριών, την υποστήριξη που λαμβάνουν και τη γνώμη τους για τη χρησιμότητα της προσφερόμενης υποστήριξης, ιδιαίτερα αν η συλλογή των στοιχείων δεν έχει διενεργηθεί στο παρελθόν από το Πανεπιστήμιό σας.

Προσέξτε τους/τις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες γιατί μπορεί κάποιους όρους που χρησιμοποιούμε συχνά στην καθημερινότητά μας να τους βρίσκουν ασαφείς, προσβλητικούς ή αποτρεπτικούς. Η προτίμηση στη χρήση των όρων μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την κάθε περίπτωση, ή τη χώρα/τον τόπο προέλευσης του/ης φοιτητή/τριας. Σκεφτείτε προσεκτικά τον τόνο της φωνής σας όταν χρησιμοποιείτε λέξεις όπως 'πρόκληση' αντί για 'δυσκολία', 'περιορισμός' ή 'διαφορά' αντί για 'διαταραχή', 'αυτιστικά χαρακτηριστικά' ή 'αυτιστική κατάσταση' αντί για 'αυτιστική διαταραχή', 'υποστήριξη' αντί για 'θεραπεία'.

Αν εργάζεστε εντός του Πανεπιστημίου:

Αιτηθείτε και υλοποιήστε επιμόρφωση στην υποστήριξη αυτιστικών φοιτητών/ριών στο χώρο του Πανεπιστημίου.

Να είστε έτοιμοι/ες να παραχωρήσετε τα ακριβή στοιχεία για τους/τις φοιτητές/τριες σας στην Γραμματεία του Τμήματός σας ή στη Διοίκηση του Πανεπιστημίου σας προκειμένου να αναδειχθεί η ανάγκη για παροχή υποστήριξης και οι θετικές της επιπτώσεις.

Αν η κατάλληλη επιμόρφωση δεν είναι διαθέσιμη, κάντε αίτημα σε κάποιο άλλο Τμήμα στο Πανεπιστήμιο σας ή σε εξωτερικό φορέα με εμπειρία σε θέματα που σχετίζονται με τον αυτισμό για να ξεκινήσει κάποιο είδος επιμόρφωσης.

Συζητήστε τις προδιαγραφές της επιμόρφωσης με άλλα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού, για παράδειγμα, διδάσκοντες/ουσες, καθηγητές/ριες που εργάζονται με τους/τις αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες. Αν έχετε ήδη επιμορφωθεί, μοιραστείτε τις γνώσεις σας με τους/τις συναδέλφους σας.

20

Αν εργάζεστε εκτός του Πανεπιστημίου:

Διαρκώς να προσφέρετε την εμπειρία και τη γνώση σας στα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού και να συνεργάζεστε δυναμικά με τους/τις συναδέλφους σας προκειμένου να γίνει κατανοητό ότι η εμπειρία στην υποστήριξη των αυτιστικών φοιτητών/τριών βελτιώνει την ποιότητα των ευκαιριών και των εμπειριών όλων των φοιτητών/τριών.

Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση (ΚΣΜ)

Universal Design for Learning (UDL)

Η έννοια του καθολικού σχεδιασμού προέρχεται από τον τομέα της αρχιτεκτονικής, για να δώσει έμφαση στον σχεδιασμό που επιτρέπει την εξυπηρέτηση ενός ευρέος φάσματος χρηστών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες.

Ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση (ΚΣΜ) αναφέρεται στη συμμετοχή και την υποστήριξη διαφορετικών ομάδων φοιτητών, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, την κατάσταση ή την αναπηρία τους.

Μια συνήθης παρανόηση είναι ότι ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση προωθεί μια “ενιαία προσέγγιση που ταιριάζει σε όλους”, αλλά αυτό δεν ισχύει. Αυτό που πραγματικά ισχύει είναι η διαθεσιμότητα επιλογών: παροχή στους φοιτητές και τις φοιτήτριες πολλαπλών και ποικίλων ευκαιριών να συμμετάσχουν στη μάθηση και να αποδείξουν την αντιληπτική τους ικανότητα.

Η προσέγγιση ΚΣΜ ευνοεί τις εκπαιδευτικές στρατηγικές που **έχουν σχεδιαστεί προληπτικά** για να υποστηρίξουν πολλαπλές διαδρομές μέσω της μάθησης, αντί να εστιάζουν στην **εκ των υστέρων τροποποίηση** του υπάρχοντος υλικού, ώστε να ταιριάζει στις ανάγκες μιας συγκεκριμένης ομάδας.

Ένα παράδειγμα προληπτικού σχεδιασμού είναι η παροχή επιλογών σε ΟΛΟΥΣ/ΟΛΕΣ τους φοιτητές και τις φοιτήτριες για τον τρόπο παρουσίασης των εργασιών τους, σύμφωνα με τις επικοινωνιακές τους ικανότητες και προτιμήσεις. Ένα παράδειγμα αναδρομικού σχεδιασμού είναι η πρακτική της πραγματοποίησης εύλογων προσαρμογών στο υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό και στον κανονισμό των εξετάσεων.

Πηγές: Bublitz et al (2015), CAST (2011)

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα
του Έργου για περισσότερες
πληροφορίες:
www.autism-uni.org

Μελέτες περίπτωσης και χρήσιμοι σύνδεσμοι από χώρες-εταίρους του Autism&Uni

Έχουμε συλλέξει μελέτες περίπτωσης καινοτόμων προσεγγίσεων για την υποστήριξη του αυτισμού από τις χώρες που συμμετείχαν στο έργο Autism&Uni (Αυτισμός & Πανεπιστήμιο). Πρόκειται για παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών όταν ένας οργανισμός επιτυγχάνει κάτι πάνω και πέρα από αυτό που κάνουν όλοι οι άλλοι.

Φινλανδία

Μελέτη περίπτωσης

Η Omapolku ry / Omavoima παρέχει ατομικές και ομαδικές υπηρεσίες συμβουλευτικής καθοδήγησης σε εφήβους και ενήλικες με διάφορες νευρολογικές διαταραχές, συμπεριλαμβανομένων των αυτιστικών φοιτητών/φοιτητριών Α.Ε.Ι. Αυτές οι υπηρεσίες υποστηρίζουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων ανεξάρτητης διαβίωσης, τη διαχείριση της ζωής, τον προγραμματισμό των σπουδών και τη διαπραγμάτευση μεταβάσεων, όπως η αλλαγή Σχολής.

Ο Οργανισμός παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον αυτισμό για το πανεπιστημιακό προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τη σύνταξη συστάσεων για εύλογες προσαρμογές και υποστηρίζει μεμονωμένους/ες φοιτητές/φοιτητρίες για να τους/τις βοηθήσει να πάρουν τις κατάλληλες προσαρμογές και εξατομικευμένα σχέδια μάθησης.

Σε αντίθεση με πολλούς φινλανδικούς οργανισμούς, ο Omavoima καταγράφει συστηματικά τον αριθμό των αυτιστικών ατόμων που λαμβάνουν κάθε τύπο υπηρεσίας, συλλέγει σχόλια σχετικά με τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει χρησιμοποιώντας ερωτηματολόγια σχεδιασμένα για το συγκεκριμένο σκοπό και οργανώνει συναντήσεις παρακολούθησης μετά την επίσκεψη για την παρακολούθηση της προόδου τους. Αυτό επιτρέπει στον οργανισμό

να συγκεντρώσει τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων στο φινλανδικό σύστημα, και να κινείται προς μια πραγματικά τεκμηριωμένη πρακτική, η οποία θα μπορούσε να βοηθήσει και άλλους οργανισμούς να λάβουν αποφάσεις σχετικά με τη δοκιμή παρόμοιων μοντέλων υπηρεσιών.

Επικοινωνία

Heidi Multanen, Συνήγορος
www.omavoima.info

Useful Links

1. Autismi- ja Aspergerliitto ry
www.autismiliitto.fi
2. [Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa \(ESOK\)](http://Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa (ESOK))
www.esok.fi
3. Kansaneläkelaitos, Oma Väylä -hanke
www.kela.fi/omavayla
4. Omapolku ry, Omavoima neuropsykiatriset ohjaus- ja valmennuspalvelut
www.omapolku.fi/omavoima
5. Otus - säätiö, Korkeakoulujen saavutettavuus -selvitys 2016
www.otus.fi/index.php/julkaisut/kaikki-julkaisut

Ολλανδία

Μελέτη περίπτωσης

Η Handicap+Studie είναι το ολλανδικό κέντρο που πρωτοστατεί στην υποστήριξη φοιτητών/φοιτητριών με αναπηρίες. Ο οργανισμός αποτελεί ένα σημείο παροχής υπηρεσιών και πληροφόρησης για εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Αποστολή του είναι να επιτρέψει στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες με αναπηρία να συμμετάσχουν επιτυχώς στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι σύμβουλοι προσδιορίζουν τι είναι σημαντικό για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες και μετασχηματίζουν τα ερωτήματά τους σε υποστήριξη και ευκαιρίες για επιτυχή φοίτηση.

Η βασική παροχή του Handicap+Studie είναι η υποστήριξη για εναλλακτικές, ευέλικτες διαδρομές μάθησης, ακολουθώντας τις ιδέες του Καθολικού Σχεδιασμού για την Μάθηση (ΚΣΜ) (Universal Design for Learning). Οι φοιτητές/φοιτήτριες αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστά πρόσωπα, έτσι ώστε οι διαφορές τους να λαμβάνονται υπόψη και να μπορούν στη συνέχεια να ακολουθήσουν τη μαθησιακή πορεία που τους ταιριάζει καλύτερα.

Επικοινωνία

Eline Thijssen, Εμπειρογνώμων
Nelleke den Boer, Σύμβουλος και
Εκπαιδύτρια
www.handicap-studie.nl

Πολωνία

Μελέτη περίπτωσης

Το Jaś i Małgosia (JiM) παρέχει υψηλής ποιότητας βοήθεια σε άτομα με αυτισμό και άλλες αναπηρίες. Ο οργανισμός διεξάγει εκστρατείες ευαισθητοποίησης. Εκπαιδεύει εκπαιδευτικούς και θεραπευτές σε όλη την Πολωνία και οργανώνει ομάδες υποστήριξης ομοτίμων για γονείς. Υπάρχει, επίσης, το θεραπευτικό κέντρο JiM, το οποίο φροντίζει περίπου χίλιους/ες νέους/ες με αυτισμό καθώς και άλλες αναπτυξιακές διαταραχές. Οι υπηρεσίες του JiM παρέχονται εντελώς δωρεάν.

Το JiM βρίσκεται στην πόλη Łódź της κεντρικής Πολωνίας, όπου είναι δύσκολο να βρείτε αξιόπιστες υπηρεσίες διάγνωσης αυτισμού και επαγγελματικής υποστήριξης για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες και τις οικογένειές τους. Το JiM είναι ένα πολύτιμο ενιαίο σημείο επαφής για όλες αυτές τις υπηρεσίες.

Επικοινωνία:

Marta Charbicka, Διευθύντρια του
Children's Therapy Centre
www.jim.org
Director of the Children's Therapy Centre
www.jim.org

Useful links

1. Handicap+Studie
www.handicap-studie.nl
2. Nederlandse Vereniging voor Autisme
www.autisme.nl
3. STUMASS – Wonen voor studenten met ASS
www.stumass.nl
4. Landelijk Netwerk Autisme
www.landelijknetwerkautisme.nl

Useful Links

1. Fundacja Jaś i Małgosia w Łodzi
www.jim.org/fundacja
2. Fundacja Synapsis w Warszawie
synapsis.org.pl
3. Stowarzyszenie Dalej Razem w Zielonej Górze
www.dalejrazem.pl
4. Stowarzyszenie Uczymy się żyć razem w Opolu
www.autyzmopole.pl
5. Navicula - Centrum diagnozy i terapii autyzmu w Łodzi
www.navicula.pl

Ισπανία

Μελέτη περίπτωσης

Το Autismo Burgos προσφέρει ένα πρόγραμμα για αυτιστικούς/ές φοιτητές/φοιτήτριες, παρέχοντας έναν πλήρη οδηγό με συγκεκριμένα βήματα για να υποστηρίξει την πρόσβαση στο πανεπιστήμιο και να βοηθήσει τους/τις πρωτοετείς να αντιμετωπίσουν κάθε πτυχή αυτής της εμπειρίας. Η διαδικασία περιλαμβάνει συμβουλευτική καθοδήγηση, προσαρμογές στην δοκιμασία εισαγωγής στο πανεπιστήμιο, συνεργασία με την πανεπιστημιακή υπηρεσία για φοιτητές/φοιτήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ενημέρωση για υποτροφίες και ακαδημαϊκή υποστήριξη.

Ο/Η φοιτητής/φοιτήτρια λαμβάνει ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα κατά τις πρώτες ημέρες των σπουδών του/της, έναν προσωπικό βοηθό, βοήθεια για να καταρτίσει ένα χρονοδιάγραμμα, να βρει υποστήριξη στο πλαίσιο του πανεπιστημίου, να λάβει μια απόφαση σχετικά με την ανακοίνωση της της διάγνωσης στους/ις συμφοιτητές/ριες, περιηγήσεις στην πανεπιστημιούπολη και πολλά άλλα.

Επικοινωνία

Maria Merino, Ψυχολόγος
www.autismoburgos.org

Ηνωμένο Βασίλειο

Ηνωμένο Βασίλειο

Το Πανεπιστήμιο του Σέφιλντ απασχολεί φοιτητές/ριες με αναπηρία για να είναι «Πρωταθλητές/ριες Αναπηρίας» που αμείβονται για να μιλήσουν για την υποστήριξη που λαμβάνουν στους/στις σημερινούς/ές και τους/ις μελλοντικούς/ές φοιτητές/φοιτήτριες. Οι «Πρωταθλητές/ριες Αναπηρίας» παρέχουν, επίσης, υποστήριξη για τη μετάβαση νέων αυτιστικών φοιτητών/φοιτητριών μέσω ενός προγράμματος e-mentoring (ηλεκτρονικής καθοδήγησης) και μονοήμερων εκδηλώσεων μετάβασης.

Αυτό δίνει στους/στις αυτιστικούς/ές φοιτητές/φοιτήτριες την ευκαιρία να αντιμετωπίσουν τυχόν απορίες ή ανησυχίες που έχουν πριν από την έναρξη του εξαμήνου. Αν και δε θέλουν όλοι οι αυτιστικοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες να περάσουν χρόνο με άλλους/ες αυτιστικούς/ές φοιτητές/τριες, πολλοί/ές θεωρούν χρήσιμο να συναντήσουν άλλους/ες που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση αλλά και εκείνους/ες που είναι πιο μπροστά στις σπουδές τους και τα πάνε καλά, προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με την προσαρμογή και την ευδοκίμηση στο πανεπιστήμιο.

Επικοινωνία

Gayle McKay, Υπάλληλος για τη μετάβαση των ατόμων με αναπηρία
www.sheffield.ac.uk/disability

Useful links

1. Confederación Autismo España
www.autismo.org.es
2. Federación Autismo Castilla y León
www.autismocastillayleon.com
3. Autismo Burgos
www.autismoburgos.es
4. Asociación Española de Profesionales del Autismo (AETAPI)
www.aetapi.org

Useful links

1. National Autistic Society
www.autism.org.uk
2. ASD Wales
www.asdinfowales.co.uk
3. Scottish Autism
www.scottishautism.org
4. Autism Northern Ireland
www.autismni.org
5. Autism West Midlands
www.autismwestmidlands.org.uk

Σχετικά με τους συγγραφείς

► **Dr Marc Fabri,**
Leeds Beckett
University,
Ηνωμένο Βασίλειο

Ο Marc είναι επικεφαλής του έργου Autism&Uni (Αυτισμός και Πανεπιστήμιο), Καθηγητής και Ερευνητής στην Υποστηρικτική Τεχνολογία. Η έρευνά του επικεντρώνεται σε συμμετοχικές μεθόδους σχεδιασμού, την αξιολόγηση της εμπειρίας του χρήστη και τη διευκόλυνση της θετικής αλλαγής στη συμπεριφορά.

► **Penny Andrews,**
Leeds Beckett
University,
UK

Η Penny είναι βοηθός έρευνας στο έργο Autism&Uni και υποψήφια διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο του Σέφιλντ, ερευνώντας ακαδημαϊκά κοινωνικά δίκτυα. Είναι, επίσης, συγγραφέας, καλλιτέχνης, περφόρμερ, σπρίντερ και διπλωματούχος βιβλιοθηκάριος. Διαγνώστηκε με αυτισμό ενώ ήταν φοιτήτρια.

► **Heta Pukki,**
Keskuspuisto
Vocational College,
Helsinki, Φινλανδία

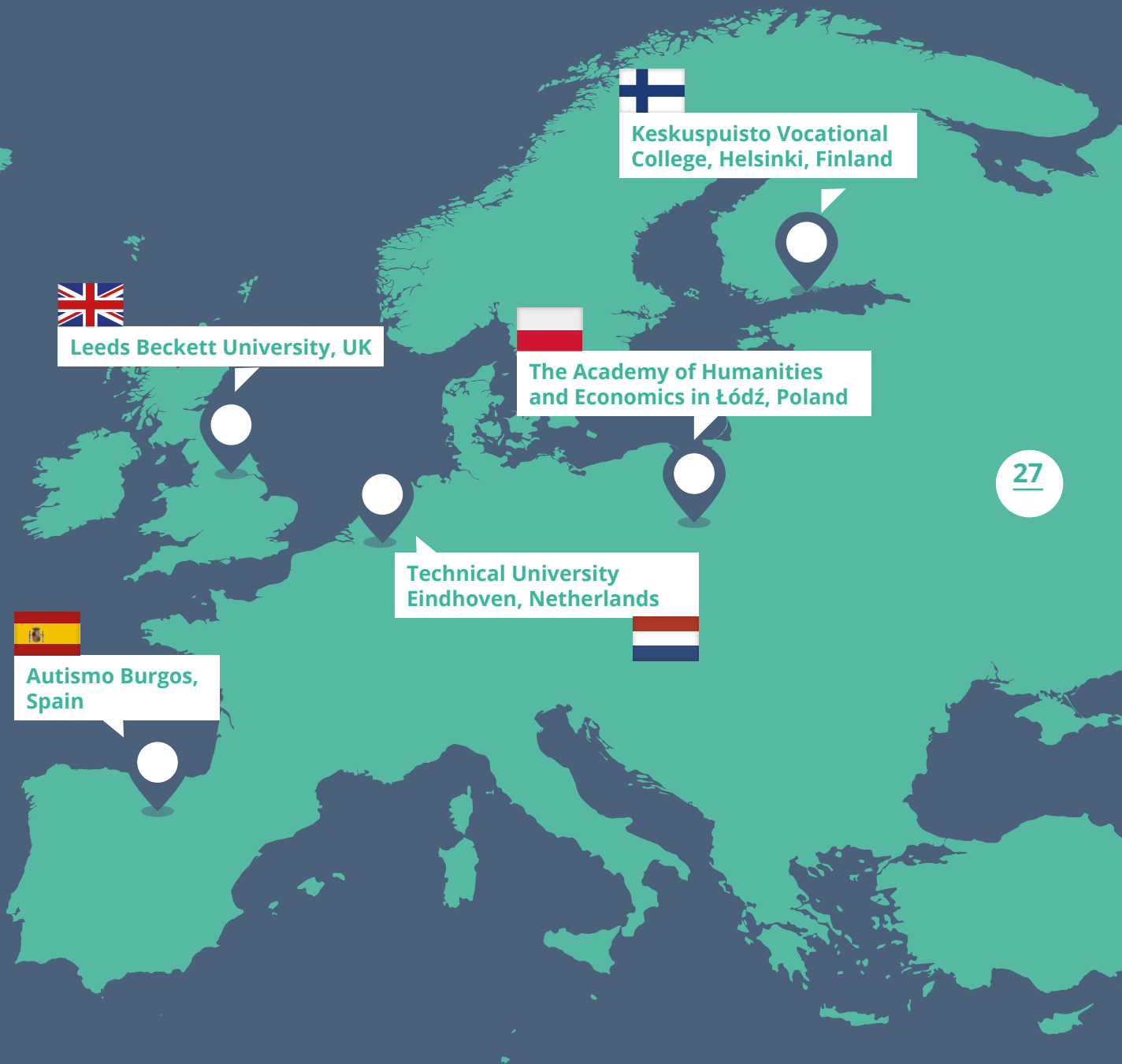
Το έργο της Heta για το Autism&Uni έχει επικεντρωθεί στη δημοσιότητα και τις διαφορές στα πολιτισμικά πλαίσια και τα συστήματα υπηρεσιών. Έχει πτυχίο στην Ειδική Αγωγή και τη Βιολογία. Η Heta αυτοπροσδιορίζεται ως αυτιστική και ασχολείται με τον αυτισμό εδώ και δεκαοκτώ χρόνια ως συγγραφέας, μεταφράστρια, εκπαιδεύτρια, εργαζόμενη σε προγράμματα και ακτιβίστρια ΜΚΟ.

Ευχαριστούμε τα παρακάτω άτομα για την ουσιαστική συμβολή τους και τον σχολιασμό:

Antti Aavikko, Jan-Mikael Fredriksson, Daria Modrzejewska, Amanda Szukalska, Paul Quantock, Natasha Stash, Alejandro Montes García, María Merino, Miguel Lancho, Christian García, Roy Houtkamp, Harriet Cannon, Kate Dean, Kate Myers, Matt Tucker, Danny Gallacher, Steven Chamberlain, Diane McClymont

Το έργο Autism&Uni (AUTHEW) χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται. Μετάφραση-επιστημονική επιμέλεια στα Ελληνικά, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Δέσποινα Παπούδη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Χριστίνα Συριοπούλου, Πολυτεχνείο Κρήτης, Μαλαματένια Ζαχαριουδάκη και Ευαγγελία Κρασαδάκη, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αικατερίνη Αντωνοπούλου και Αγλαΐα Σταμπολτζή, Ελληνικός Σύλλογος για το Σύνδρομο Άσπεργκερ, Μαρία Ηλιοπούλου

Οι συνεργάτες

Leeds Beckett University, UK

Autismo Burgos,
Spain

Technical University
Eindhoven, Netherlands

The Academy of Humanities
and Economics in Łódź, Poland

Keskuspuisto Vocational
College, Helsinki, Finland

Baines, A.D., 2012. Positioning, strategizing, and charming: how students with autism construct identities in relation to disability. *Disability & Society* 27, 547–561. doi:10.1080/09687599.2012.662825

Broek, A. van den, Muskens, M., Winkels, J., 2012. Studeren met een functiebeperking 2012. De relatie tussen studievoortgang, studieuitval en het gebruik van voorzieningen. Eindmeting onderzoek 'Studeren met een functiebeperking'. Onderzoek in opdracht van Ministerie van OCW

Bublitz, D., Wong, V., Donachie, A., Brooks, P.J., Gillespie-Lynch, K. 2015. Applying Universal Design to build supports for college students with autism spectrum disorder, in Roberta V. Nata (Ed.), *Progress in Education*, vol 36, Nova Publishing, 1-24

CAST, 2011. Universal Design for Learning Guidelines version 2.0. Wakefield, MA. Retrieved from <http://www.udlcenter.org/aboutudl/udlguidelines/downloads>

Davidson, J., Henderson, V.L., 2010. "Coming out" on the spectrum: autism, identity and disclosure. *Social & Cultural Geography* 11, 155–170. doi:10.1080/14649360903525240

HESA, 2013. Table 14 - First year UK domiciled HE students by level of study, sex, mode of study and disability 2012/13.

Huws, J.C., Jones, R.S.P., 2008. Diagnosis, disclosure, and having autism: An interpretative phenomenological analysis of the perceptions of young people with autism. *Journal of Intellectual and Developmental Disability* 33, 99–107. doi:10.1080/13668250802010394

Kenny, L., Hattersley, C., Molins B., Buckley, B., Povey, C., Pellicano, E., 2015. How Should We Describe Autism? Perspectives from the UK Autism Community. IMFAR conference, Salt Lake City, US

Madriaga, M., 2010. "I avoid pubs and the student union like the plague": Students with Asperger Syndrome and their negotiation of university spaces. *Children's Geographies* 8, 39–50. doi:10.1080/14733280903500166

Morris, C., 2011. The Aspect project: Working together to enhance the learning experiences of students with Asperger syndrome at the University of Brighton, in: *Partnerships: Articles from the Learning and Teaching Conference 2010*. University of Brighton Press.

Ratcliffe, R., 2014. Helping students with Asperger's prepare for university life. *The Guardian*, UK, <http://www.theguardian.com/education/2014/sep/09/students-aspergers-ready-university-life>

The NHS Information Centre, Community and Mental Health Team, Brugha, T. et al, 2012. Estimating the prevalence of autism spectrum conditions in adults: extending the 2007 Adult Psychiatric Morbidity Survey. Leeds: NHS Information Centre for Health and Social Care

Tobajas, F., De Armas, V., Cabello, M.D., Grijalvo, F., 2014. Supporting students with special needs at university through peer mentoring, in: *Global Engineering Education Conference (EDUCON), 2014 IEEE*. IEEE, pp. 701–705.

“Εγκατέλειψα τις σπουδές μου την πρώτη φορά που μπήκα στο πανεπιστήμιο. Δεν μπορούσα να βρω πού έπρεπε να βρίσκομαι ή τι αναμενόταν να κάνω. Κοινωνικά ήταν πολύ δύσκολο και δεν είχα πραγματικούς φίλους, μόνο πολλούς ανθρώπους που με εκμεταλλεύονταν. Πραγματικά, αγωνίστηκα πολύ και κατέληξα να πιεστώ υπερβολικά και να καταρρεύσω.

Δεν ήμουν έτοιμος για το πανεπιστήμιο τότε. Δεν μπορούσα να ζήσω ανεξάρτητα χωρίς να θέσω τον εαυτό μου σε κίνδυνο. Ήταν φρικτό, παρόλο που είμαι πολύ έξυπνος, η κοινωνική πλευρά και η οργάνωση που απαιτείτο ήταν πέρα από τις δυνάμεις μου.

Η δεύτερη προσπάθειά μου στο πανεπιστήμιο λειτούργησε πολύ καλύτερα. Πήρα γρήγορα το πτυχίο μου σε 2 χρόνια και ένα εξαιρετικό άτομο μου έδειξε τι είναι η πραγματική φιλία, για πρώτη φορά στη ζωή μου.”

(πρώην φοιτητής, Η.Β)

Για περισσότερες
πληροφορίες στα Αγγλικά,
επισκεφθείτε
www.autism-uni.org

autism&uni

Το έργο Autism&Uni (AUTHEW) χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στο παρόν κείμενο.

Χρηματοδότηση ref 539031-LLP-1-2013-1-UK-ERASMUS-ESIN

ISBN 9781907240652

9 781907 240652